

Bryssel, 17. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10300/26

Toimielinten välinen asia:
2024/0319(COD)

AGRI 465
AGRIORG 77
AGRIFIN 113
AGRILEG 155
CODEC 1115
PE 78

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI asetusten (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 muuttamisesta viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa — Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset (Strasbourg, 15.–18. kesäkuuta 2026)

I JOHDANTO

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan määräysten sekä yhteispäätösmenettelyyn sovellettavia käytännön menettelytapoja koskevan yhteisen julistuksen¹ mukaisesti neuvosto, Euroopan parlamentti ja komissio ovat olleet useita kertoja epävirallisesti yhteydessä toisiinsa, jotta ehdotuksesta päästäisiin yhteisymmärrykseen jo ensimmäisessä käsittelyssä.

¹ EUVL C 145, 30.6.2007, s. 5.

Tässä yhteydessä maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan (AGRI) puheenjohtaja Veronika VRECIANOVA (ECR, CZ) esitti valiokunnan puolesta kompromissitarkistuksen (tarkistus 149) edellä mainittuun asetusehdotukseen, josta esittelijä Céline IMART (EPP, FR) oli laatinut mietintöluonnoksen.

Tarkistuksesta oli sovittu edellä mainitussa epävirallisessa yhteydenpidossa. Muita tarkistuksia ei esitetty.

II ÄÄNESTYS

Edellä mainittua asetusehdotusta koskeva kompromissitarkistus (tarkistus 149) hyväksyttiin täysistunnon äänestyksessä 16. kesäkuuta 2026. Näin tarkistettu komission ehdotus muodostaa Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, joka on liitteenä olevassa lainsäädäntöpäätöslauselmassa².

Euroopan parlamentin kanta vastaa sitä, mitä toimielinten kesken oli aiemmin sovittu. Neuvoston pitäisi näin ollen voida hyväksyä Euroopan parlamentin kanta.

Säädös annettaisiin sitten Euroopan parlamentin kantaa vastaavassa muodossa.

² Lainsäädäntöpäätöslauselmassa olevaan Euroopan parlamentin kannan versioon on merkitty komission ehdotukseen tehdyistä tarkistuksista johtuvat muutokset. Lisäykset komission tekstiin on *lihavoitu ja kursivoitu*. Poistot on osoitettu merkillä ”■”.

P10_TA(2026)0199

Viljelijöiden aseman vahvistaminen elintarvikeketjussa

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 16. kesäkuuta 2026 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 muuttamisesta viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa (COM(2024)0577 – C10-0209/2024 – 2024/0319(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyksityyppi: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2024)0577),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan, 42 artiklan ensimmäisen kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C10-0209/2024),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 27. maaliskuuta 2025 antaman lausunnon¹,
- ottaa huomioon alueiden komitean 14. toukokuuta 2025 antaman lausunnon²,
- ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 75 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 23. maaliskuuta 2026 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 60 artiklan,
- ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan mietinnön (A10-0161/2025),

¹ EUVL C, C/2025/2969, 16.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2969/oj>.

² EUVL C, C/2025/3479, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3479/oj>.

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan³;
2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

³ Tämä kanta korvaa 8. lokakuuta 2025 hyväksytyt tarkistukset (Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0214).

**Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 16. kesäkuuta 2026,
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2026/... antamiseksi asetusten (EU) N:o
1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 muuttamisesta viljelijöiden aseman
vahvistamiseksi elintarvikeketjussa**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 42 artiklan
ensimmäisen kohdan sekä 43 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

I

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä³,

¹ EUVL C, C/2025/2969, 16.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2969/oj>.

² EUVL C, C/2025/3479, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3479/oj>.

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. kesäkuuta 2026.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Maatalousalalla ja erityisesti viljelijöillä, **jotka varmistavat ruokaturvan**, on edessään monenlaisia haasteita. Covid-19-pandemia, **maailmankaupan kasvava epävakaus, yhä äärimmäisemmät sääilmiöt** ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ovat johtaneet energiaan liittyvien maatalouden tuotantopanosten kustannusten ennennäkemättömään nousuun ja pitkään jatkuneeseen korkean inflaation jaksoon, jotka vaikuttavat viljelijöiden kustannuksiin ja elintarvikkeiden hintoihin. Samaan aikaan viljelijät ponnistelevat jatkuvasti sen varmistamiseksi, että heidän tuotantonsa on ympäristökestävämpää. Jo huomioiden nousseet elinkustannukset, monet asiakkaat ovat myös alkaneet enenevässä määrin ostaa ja kuluttaa halvempia elintarvikkeita. **Kyseiset seikat ovat** entisestään horjuttaneet lisäarvon jakautumistapaa elintarvikeketjussa ja kasvattaneet viljelijöiden **ja erityisesti pienten ja keskisuurten tilojen** viljelijöiden toimintaedellytysten epävarmuutta, mikä on synnyttänyt protesteja ja epäluottamusta. Sen vuoksi on aiheellista hyväksyä toimenpiteitä, joilla vastataan kyseisiin haasteisiin, jotta palautetaan **oikeudenmukaisuus ja** elintarvikeketjun toimijoiden luottamus, **vahvistetaan viljelijöiden asemaa ja lisätään heidän neuvotteluvoimaansa muun muassa lisäarvon luojina toimivien tuottajaorganisaatioiden ja osuuskuntien kautta sekä suojellaan viljelijöiden tuloja ja lisätään nuorten luottamusta maatalousammattiin.**

- (2) *Maataloustuotannon paikan ja/tai alkuperän merkintää koskevia kaupan pitämisen vaatimuksia laadittaessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota kunkin tuotteen ja alan erityisiin olosuhteisiin. Kyseiset merkinnät olisi määritettävä ottaen huomioon tarve vastata paremmin avoimuutta koskeviin odotuksiin, muun muassa sisämarkkinasääntöjen mukaisilla alkuperämaamerkinnöillä, sekä ottaen huomioon niiden merkitys kuluttajille ja toimitusketjun rakenne, huomioiden samalla käytännön vaikutukset toimijoihin ja tarve välttää tarpeetonta monimutkaisuutta.*
- (3) Useat maataloustuote- ja elintarvikeketjun toimijat tuotannon, jalostuksen, markkinoinnin, jakelun ja vähittäiskaupan eri vaiheissa ovat kehittäneet järjestelmiä ja merkintöjä, jotka kertovat kaupan käytännöistä, joilla varmistetaan lisäarvon oikeudenmukainen jakautuminen viljelijöille sekä lyhyiden toimitusketjujen luominen ja ylläpito. Kyseisiä kaupan käytäntöjä kuvaavien vapaaehtoisten ilmaisujen käytölle olisi vahvistettava vähimmäisvaatimukset, jotta voidaan lisätä kyseisten ilmaisujen käytön avoimuutta ja luotettavuutta elintarvikeketjussa ja näin täydentää nykyisiä elintarvikkeiden merkintäsääntöjä, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1169/2011⁴ olevia.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).

- (4) Luottamuksen ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi ilmaisia ”reilu”, ”oikeudenmukainen” **ja merkitykseltään kyseisiä ilmaisia** vastaavia **ilmaisia** olisi elintarvikeketjussa käytettävä ainoastaan sellaisten kaupan käytäntöjen yhteydessä, joiden avulla varmistetaan viljelijöiden ja ostajien välisten kauppasuhteiden vakaus ja avoimuus sekä osallistuvien viljelijöiden oikeudenmukaisena **ja kannattavana** pitämä hinnoittelu ja joilla tuetaan ja edistetään Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteita, myös tavalla, joka on yhdenmukainen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1760⁵ liitteen I kanssa.
- (5) Ilmaisua ”lyhyt toimitusketju” olisi käytettävä ainoastaan sellaisten kaupan käytäntöjen yhteydessä, joissa viljelijöiden ja kuluttajien välillä on suora yhteys, jonka ansiosta tuotantoprosessin ja tuotteen tietoja voidaan välittää suoraan, myös etäviestintävälineillä ja/tai sellaisen välittäjän avulla, joka **on mukana toimitusketjussa ja joissa kuluttajat voivat helposti tunnistaa osallistuvien viljelijöiden tilat, joilla raaka-aine on tuotettu.** Vaihtoehtoisesti kyseistä ilmaisua voitaisiin käyttää myös silloin, kun toisiaan maantieteellisesti lähellä olevien viljelijöiden ja kuluttajien välillä on läheinen yhteys, myös rajatylittävissä tilanteissa. **Maantieteellinen läheisyys olisi ymmärrettävä muun muassa lyhyeksi etäisyydeksi tai lyhyeksi matka-ajaksi ottaen huomioon jäsenvaltioiden maantieteelliset ja demografiset erityispiirteet.** Tällaisella ilmaisun ”lyhyt toimitusketju” käytöllä kannustetaan kuluttajia maksamaan hintoja, joilla viljelijät saavat kohtuullisen korvauksen tuotteistaan, vahvistetaan maaseutualueita ja edistetään kyseisten alueiden kehitystä **ja elvyttämistä** sekä lisätään avoimuutta tuotteiden alkuperästä ja tuotantomenetelmistä. **Sitä olisi sovellettava sisämarkkinoilla tuotettuihin ja niille saatettuihin tuotteisiin.**

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1760/oj>).

- (6) Jotta voidaan ottaa huomioon paremmin markkinaolosuhteet, kuluttajien muuttuvat odotukset sekä kaupan pitämisen vaatimusten ja asiaankuuluvien kansainvälisten standardien kehittyminen, komissiolle olisi **siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013⁶ muuttamista lisäämällä ilmaisuja ”reilu” tai ”oikeudenmukainen” vastaavia vapaaehtoisia lisäilmaisuja ja täsmentämällä** sellaisten vapaaehtoisten ilmaisujen käyttöä koskevia edellytyksiä, joilla osoitetaan kaupan käytännöt, jotka liittyvät lisäarvon oikeudenmukaiseen jakautumiseen viljelijöille sekä lyhyiden toimitusketjujen luomiseen ja ylläpitämiseen, **ottaen huomioon asiaankuuluvat kansainväliset standardit ja asiaan liittyvät laatu järjestelmät. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁷ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja** **neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.**

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

⁷ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1, http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (7) Vaikka jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallista lainsäädäntöä, jossa vahvistetaan lisävaatimuksia kaupan käytäntöjä koskevien vapaaehtoisten ilmaisujen käytölle, kyseisellä lainsäädännöllä ei saisi haitata, rajoittaa tai estää kyseisten ilmaisujen käyttöä tuotteissa, jotka on laillisesti tuotettu tai joita pidetään laillisesti kaupan toisessa jäsenvaltiossa.
- (8) Kirjallisten sopimusten käytöllä on ratkaiseva merkitys toimijoiden vastuuvollisuudelle, ja se lisää tietoisuutta markkinasignaalien merkityksestä, auttaa mukauttamaan tarjontaa kysyntään, parantaa hintasiirtymää toimitusketjussa, lisää avoimuutta sekä ehkäisee hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä ja puuttuu niihin. Maito- ja maitotuotealan sopimussuhteita koskevat säännöt olisi sen vuoksi ulotettava koskemaan muita tuotteita kuin raakamaitoa, ja samalla olisi varmistettava yhdenmukaisuus muihin maatalouden aloihin sovellettavien sopimussuhteita koskevien sääntöjen kanssa. ***Tässä asetuksessa olisi kuitenkin annettava jäsenvaltioille mahdollisuus vapauttaa toimijat velvoitteesta sisällyttää kirjallisiin sopimuksiinsa indikaattoreita, indeksejä tai lopullisen hinnan laskentamenetelmiä taikka tarkistuslauseke sen jälkeen, kun asiaankuuluvia viljelijöiden edustajia tai asiaankuuluvia toimialakohtaisia organisaatioita on kuultu, jos ennakoitavuuden, avoimuuden ja hintasiirtymän vaikutukset voidaan saavuttaa muilla keinoin tai jos kyseisten seikkojen sisällyttämistä koskeva velvoite ei olisi asianmukainen tai oikeasuhteinen muista perustelluista syistä.***

- (9) *Jotta voidaan ottaa huomioon markkinoiden kehitys samalla kun huolehditaan toimivasta kilpailusta maitotuotemarkkinoilla, on aiheellista korottaa määrällisiä rajoituksia, joita sovelletaan hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden kollektiivisten sopimusneuvottelujen kohteena olevan raakamaidon määrään, ilmaistuna prosenttiosuutena unionin kokonaistuotannosta ja jäsenvaltiossa tuotetuista ja toimitetuista kokonaismääristä.*
- (10) Jotta voidaan lisätä joustavuutta jäsenvaltioiden kannalta ja yksinkertaistaa tuottajaorganisaatioiden hyväksymismenettelyä ja siten vähentää transaktiokustannuksia sekä parantaa tehokkuutta, sovellettavissa säännöissä olisi sallittava niiden hyväksyminen yhden, useita aloja *tai* tuotteita kattavan hakemuksen perusteella *sen sijaan, että kunkin alan osalta olisi esitettävä erillinen hakemus, kuten nykyisin vaaditaan, edellyttäen, että tuottajaorganisaatio täyttää edellytykset, joita sovelletaan jokaiseen alaan, jonka osalta se hakee hyväksyntää.* Lisäksi ■ luonnonmukaisten tuotteiden tuottajat *voivat hyödyntää nykyistä mahdollisuutta* perustaa ja hyväksyä tuottajaorganisaatioita *yhteistyönsä tehostamiseksi.* Tuottajaorganisaatioiden ja niiden perussääntöjen hyväksymistä koskevissa edellytyksissä olisi myös vaadittava, että tuottajaorganisaatiot perustetaan sellaisten viljelijöiden aloitteesta, *jotka tuottavat maanpinnan kasvutuotteita riippumatta siitä, käytetäänkö tuotantomenetelmissä maaperää tai muita kasvualustoja, esimerkiksi kasvihuoneissa, tai jotka tuottavat kotieläintalouden tuotteita,* ja että tuottajaorganisaatioissa noudatetaan määräysvallan osalta sääntöjä, joilla varmistetaan, että kyseiset viljelijäjäsenet voivat demokraattisesti valvoa organisaatiotaan ja sen päätöksiä. *Jäsenvaltioiden olisi myös voitava päättää, että viljelijät voivat harjoittaa tällaista demokraattista valvontaa paitsi suoraan myös yhdistystensä kautta, mukaan lukien osuuskuntien muodossa olevat yhdistykset, edellyttäen, että viljelijöillä on määräysvalta kyseisissä yhdistyksissä.* Tämä ei saisi estää muita viljelijöitä, jotka eivät ole *maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tuottavia* viljelijöitä, *kuten ensiasteen jalostajia tai* muita kuin tuottajia, liittymästä tuottajaorganisaatioihin.

- (11) Jotta voidaan edelleen edistää kestävästä kehitystä, mikä on perussopimusten keskeinen periaate ja yksi unionin politiikkojen ensisijaisista tavoitteista, ja varmistaa viljelijöiden ja ostajien välisten kaupallisten suhteiden avoimuus, vakaus ja oikeudenmukaisuus koko toimitusketjussa, jäsenvaltioiden olisi voitava hyväksyä tuottajaorganisaatiot, jotka tavoittelevat erityistavoitteita käyttämällä kaupan käytännöistään vapaaehtoisia ilmaisia, kuten ”reilu” tai ”oikeudenmukainen”, tai **merkitykseltään** kyseisiä ilmaisia vastaavia ilmaisia ja ilmaisua ”lyhyt toimitusketju”.
- (12) Jotta taattaisiin viljelijöille kohtuullinen elintaso, parannettaisiin heidän neuvotteluasemaansa jalostajiin ja muihin tuotantoketjun toimijoihin nähden ja edistettäisiin lisäarvon oikeudenmukaisempaa jakautumista toimitusketjussa, mahdollisuus neuvotella sopimusehdoista jäsenten puolesta olisi laajennettava koskemaan ei-hyväksyttyjä tuottajaorganisaatioita, myös osuuskuntia ***tai muita vastaavia kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä oikeudellisia muotoja***, tuotannon osan tai kokonaistuotannon osalta, ***edellyttäen, että ne noudattavat unionin tasolla vahvistettuja hyväksymisedellytyksiä ja harjoittavat asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 vahvistettuja toimintoja, myös mahdollisuutta keskittää jäsentensä tuottamien tuotteiden tarjontaa ja markkinoille saattamista***. Jotta varmistettaisiin hyväksyttyjen ja ei-hyväksyttyjen tuottajaorganisaatioiden jäsenten tasavertainen kohtelu, kyseiseen mahdollisuuteen olisi sovellettava asianmukaisia rajoituksia. Kyseinen mahdollisuus olisi erityisesti vain laajennettava koskemaan ei-hyväksyttyjä tuottajaorganisaatioita, ***jos ne ovat jättäneet hyväksymishakemuksen jäsenvaltiolle, neljän kuukauden aikana kyseisen hakemuksen jättämisestä tai, jos kyseinen jäsenvaltio ei tee päätöstä kyseisen ajanjakson kuluessa, viiden vuoden ajan hakemuksen jättämispäivästä, paitsi jos jäsenvaltio tällä välin epäilee hyväksymisen.***

- (13) Jotta vahvistettaisiin hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden neuvotteluasemaa ja varmistettaisiin maataloustuotannon kestävä kehitys, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien olisi voitava neuvotella jäsentensä puolesta joidenkin tai kaikkien jäsentensä tuottamia tuotteita koskevista sopimusehdoista, myös hinnasta, ***vaikka ne eivät tosiasiallisesti harjoittaisi taloudellista toimintaa itse, edellyttäen että niiden jäsenet harjoittavat tosiasiallisesti taloudellista toimintaa.*** Kyseinen mahdollisuus olisi sallittava sillä varauksella, että kyseisten yhteenliittymien jäseninä olevat organisaatiot eivät ole myös toisen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän jäseniä ja että kyseisten yhteenliittymien toiminnan ***kattaman tuotteen*** määrä ei ylitä ***36:ta prosenttia kyseisen tuotteen*** kansallisesta kokonaistuotannosta ***asianomaisessa jäsenvaltiossa.*** Toimivan kilpailun säilyttämiseksi markkinoilla hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ei myöskään pitäisi voida neuvotella sopimusehdoista, jos kyseisiin yhteenliittymiin kuuluu myös ei-hyväksytyjä tuottajaorganisaatioita.

- (14) *Tuottajaorganisaatioiden perussäännöissä edellytetään, että niiden jäsenet rajoittavat jäsenyytensä tietyn tuotteen osalta yhteen tuottajaorganisaatioon, minkä tarkoituksena on edistää tuottajaorganisaation vakautta, ehkäistä jäsenten opportunistista käyttäytymistä rajoittamalla näiden mahdollisuutta asettaa vapaasti tuotemääränsä eri tuottajaorganisaatioille ja säilyttää jäsenten edustuksen johdonmukaisuus. Samanaikaisesti tuottajalla olisi oltava mahdollisuus kuulua eri tuottajaorganisaatioihin, jos asianomainen tuote on tilan eri tuote. Sen vuoksi on aiheellista selventää, että useat jäsenyydet ovat mahdollisia asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa edellyttäen, että tuotteet ovat riittävän erilaisia muun muassa niiden erityispiirteiden tai eriävien aiottujen loppukäyttöjen osalta.*
- (15) Jotta ostajat eivät pystyisi heikentämään tuottajaorganisaatioiden neuvotteluasemaa, olisi vahvistettava asianmukaiset suojatoimet, jotka koskevat ostajien ja tällaisten tuottajaorganisaatioiden jäsenten välistä yhteydenpitoa. Vaikka ostajat voivat olla yhteydessä tuottajaorganisaatioiden jäseniin, yhteydenpidon kyseisiin jäseniin ei olisi vaarannettava tuottajaorganisaatioiden tavoitteita tai mahdollisuutta keskittää tuotteiden tarjontaa ja markkinoille saattamista *etenkään, jos tällaista suoraa yhteydenpitoa tuottajaorganisaation jäseniin käytetään tuottajaorganisaatioiden yhteisen strategian kiertämiseen.*

- (16) *Jotta voidaan vahvistaa maidontuottajien asemaa erityisesti vahvistamalla näiden tuottajaorganisaatioita, on aiheellista yhdenmukaistaa tuottajaorganisaatioiden perussääntöjä koskevat säännöt ja laajentaa kyseisten sääntöjen soveltamisala maitotuotealan tuottajaorganisaatioihin, millä parannetaan demokraattista toimintaa ja avoimuutta.*
- (17) Toimialakohtaisilla organisaatioilla on tärkeä rooli toimitusketjun toimijoiden välisen vuoropuhelun helpottamisessa sekä parhaiden käytäntöjen, markkinoiden avoimuuden sekä viljelijöiden ja ostajien välisten kauppasuhteiden vakauden ja oikeudenmukaisuuden edistämisessä koko toimitusketjussa. Sen vuoksi on aiheellista sisällyttää hyväksytyn toimialakohtaisen organisaation tavoitteisiin sellaisten aloitteiden edistäminen, jotka koskevat kaupan käytäntöjä koskevien vapaaehtoisten ilmaisujen, kuten ”reilu”, ”oikeudenmukainen” tai **merkitykseltään** kyseisiä ilmaisuja vastaavat ilmaisut, ja ilmaisun ”lyhyt toimitusketju”, käyttöä.

- (18) Tietyt jäsenvaltiot vaativat, että kaikista maataloustuotteiden toimituksista niiden alueella on tehtävä kirjalliset sopimukset asianomaisten osapuolten välillä. Jos jäsenvaltiossa ei käytetä kyseistä mahdollisuutta, viljelijät, tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat pyytää kirjallisten sopimusten käyttöä. Niiden heikomman neuvotteluaseman ja ostajien kaupallisten vastatoimien pelon vuoksi viljelijöiden ja heidän yhteenliittymiensä voi kuitenkin olla vaikea esittää tällaista pyyntöä. Jotta lisättäisiin luottamusta, avoimuutta ja tehokkuutta toimitusketjussa, ***aivan maataloustuote- ja elintarvikeketjun alkupäässä työskentelevien viljelijöiden ja heidän yhteenliittymiensä, tuottajaorganisaatioiden ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien olisi voitava*** hyötyä kirjallisista sopimuksista. ***Kirjallisia sopimuksia olisi sen vuoksi vaadittava silloin, kun maataloustuotteita toimittavat viljelijät, jotka ovat tuottaneet tiloillaan maanpinnan kasvutuotteet – riippumatta siitä, käytetäänkö niiden tuotantomenetelmissä maaperää tai muita kasvialustoja, esimerkiksi kasvihuoneissa, tai kotieläintalouden tuotteita – ja kun he jalostavat kyseisiä alkutuotannon tuotteita.*** Kirjallinen sopimus olisi tehtävä ***myös viljelijäyhdistysten, tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien, jotka jalostavat tai pitävät kaupan tällaisia tuotteita viljelijöiden puolesta,*** suorittamista tällaisten tuotteiden toimituksista.
- (19) Jotta parannettaisiin markkinasignaalien huomioon ottamista ja hintasiirtymää, jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että maataloustuotteiden toimituksista tehdään kirjallinen sopimus, ***myös muiden elintarvikeketjun toimijoiden suorittamista tai muille elintarvikeketjun toimijoille suoritettavista*** toimituksista, ja että ostajat tekevät kirjalliset tarjoukset maataloustuotteiden toimituksia koskevista sopimuksista. ■

- (20) *Yksinkertaisuuden takaamiseksi ja liiketoimintakustannusten vähentämiseksi tähän asetukseen olisi sisällyttävä tiettyjä poikkeuksia vaatimuksesta käyttää kirjallisia sopimuksia tai kirjallisia sopimuksia koskevia tarjouksia ja tällä asetuksella olisi annettava jäsenvaltioille mahdollisuus vapauttaa tietyt toimitukset vaatimuksesta käyttää kirjallisia sopimuksia tai kirjallisia sopimuksia koskevia tarjouksia. Viljelijöille ja heidän yhteenliittymilleen olisi kuitenkin jätettävä oikeus pyytää kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta, jos tällaista velvoitetta ei ole. Jotta säilytettäisiin tuottajaorganisaatioiden ja osuuskuntien rooli yhteisten lähestymistapojen edistämisessä ja niiden jäsenille koituvan lisäarvon maksimoinnissa ja vahvistettaisiin siten viljelijöiden asemaa toimitusketjussa, jäsenten tuottajaorganisaatiolleen tai osuuskunnalleen suorittamista toimituksista ei olisi vaadittava kirjallista sopimusta edellyttäen, että asianomaisen tuottajaorganisaation tai osuuskunnan perussäännöissä määrätään avoimista ja ennakoitavista hintasiirtymää koskevista säännöistä ottaen huomioon vaikutus viljelijöiden palkkioihin.*

- (21) *Jotta jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus ottaa huomioon kansalliset tai alueelliset käytännöt, tässä asetuksessa olisi sallittava, että jäsenvaltiot vapauttavat vaatimuksesta käyttää kirjallisia sopimuksia tai kirjallisia sopimuksia koskevia tarjouksia tuotteet, joihin vaikuttaa kausittainen kysynnän tai tarjonnan vaihtelu tai jotka ovat herkästi pilaantuvia, sekä tuotteet, joiden myynnissä käytetään tiettyjä perinteisiä tai tavanomaisia käytäntöjä. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi voitava vapauttaa tietyt muut tuotteet kuin maito ja maitotuotteet kirjallisten sopimusten tekemistä koskevasta velvoitteesta, kuultuaan viljelijöiden asiaankuuluvia edustajia tai asiaankuuluvia toimialakohtaisia organisaatioita, edellyttäen, että ennakoitavuuden, avoimuuden ja hintasiirtymän vaikutukset saavutetaan muilla keinoin asianomaisten tuotteiden osalta, tai jos kirjallisten sopimusten tai kirjallisten sopimuksia koskevien tarjousten tekemistä koskeva velvoite ei olisi kyseisten tuotteiden osalta asianmukainen tai oikeasuhteinen muista perustelluista syistä. Kyseiseen mahdollisuuteen vapauttaa tietyt tuotteet kirjallisten sopimusten tekemistä koskevasta velvoitteesta olisi sisällyttävä myös mahdollisuus vapauttaa tietyt tuotteet tällaisten kirjallisten sopimusten tietyistä pakollisista osista. Viljelijöiden suojelemiseksi tapaukset, joissa tällaisia vapautuksia voidaan myöntää, olisi täsmennettävä selkeästi.*

- (22) Vaatimuksesta käyttää maataloustuotteiden toimituksia koskevia kirjallisia sopimuksia ja niiden käyttöä koskevista perusedellytyksistä olisi säädettävä unionin tasolla ja varmistettava samalla, että osapuolten oikeutta neuvotella sopimustensa kaikista ehdoista ei rajoiteta enempää kuin on ehdottoman välttämätöntä. *Jäsenvaltioita ei olisi kuitenkaan estettävä hyväksymästä toimenpiteitä sellaisten hyvän kauppataavan vastaisten käytäntöjen torjumiseksi maataloustuote- ja elintarvikeketjussa, jotka vaikuttavat kielteisesti maatalousväestön elintasoon, edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet ovat asianmukaisia ja oikeasuhteisia tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi sekä yhteensopivia Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/633⁸, mukaan lukien sen 9 artiklan kanssa.*
- (23) Jotta osapuolia kannustettaisiin pääsemään sovintoon kirjallisten sopimusten tekemistä tai tarkistamista koskevissa riita-asioissa, jäsenvaltioiden olisi *varmistettava, että osapuolten käytettävissä on* sovittelumekanismeja *tai vastaavia mekanismeja. Tällaisiin mekanismeihin voisi kuulua jo olemassa olevia mekanismeja tai uusia mekanismeja, jotka perustetaan kyseistä tarkoitusta varten. Niihin voisi kuulua muun muassa viljelijöitä edustavia organisaatioita, toimialakohtaisia organisaatioita, akkreditoituja yksityisiä sovittelupalveluja tai muita riippumattomia riitojenratkaisuelimiä. Kyseisten mekanismien olisi oltava puolueettomia ja niiden käytön olisi oltava sopimuspuolille vapaaehtoista.* Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle alueellaan käytössä olevista mekanismeista .

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/633, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, hyvän kauppataavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj>).

- (24) Jotta hintasiirtymän mekanismit toimisivat sujuvammin silloin, kun maataloustuotteiden toimituksesta maksettava lopullinen hinta lasketaan yhdistämällä sopimuksessa esitettyjä eri tekijöitä, kyseisiin tekijöihin olisi sisällyttävä objektiivisia indikaattoreita, indeksejä tai laskentamenetelmiä, jotka ovat osapuolten helposti ymmärrettävissä. Jotta viljelijät eivät joutuisi myymään tuotteitaan järjestelmällisesti alle tuotantokustannustensa, indikaattorien, indeksien ja lopullisen hinnan laskentamenetelmien olisi heijasteltava markkinaolojen muutoksia ja *viljelijöiden palkkioihin vaikuttavia* toimitettujen maataloustuotteiden tuotantokustannusten *merkityksellisten osatekijöiden muutoksia*.
- (25) Kun otetaan huomioon viljelijöiden ja heidän organisaatioidensa heikompi neuvotteluasema, maatalouden tuotantopanoskustannusten ja markkinahintojen viimeaikainen merkittävä epävakaus ja tarve tehostaa hintasiirtymää toimitusketjussa, *maitotalalla tehtäviin* yli kuuden kuukauden pituisiin sopimuksiin *ja muilla aloilla tehtäviin yli 12 kuukauden pituisiin sopimuksiin* olisi sisällytettävä tarkistuslauseke, jonka nojalla viljelijät *tai* heidän organisaationsa voivat pyytää sopimuksen tarkistamista *esimerkiksi ennakoimattomien olosuhteiden, kuten äärimmäisten sääilmiöiden, eläintautien leviämisen, geopoliittisten jännitteiden tai muiden syiden johdosta*. Tällaisen lausekkeen olisi mahdollistettava se, että viljelijät voivat ■ milloin tahansa *tapauksen mukaan ensimmäisen kuuden tai 12 kuukauden kuluttua* pyytää sopimuksen ehtojen tarkistamista ja päättää sopimuksen, jos ■ asiassa ei voida saavuttaa yhteisymmärrystä. Tämän ei tulisi vaikuttaa osapuolten oikeuteen neuvotella muista mahdollisuuksista sopimuksen tarkistamiseksi.

- (26) Sopimusten avoimuuden lisäämiseksi ja oikeudenmukaisempien kauppakäytäntöjen edistämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia maataloustuotteiden toimituksia koskevien kirjallisten sopimusten rekisteröintiä.
- (27) Maataloustuotteita ja elintarvikkeita koskevilla tietyillä vertikaalista ja horisontaalista yhteistyötä edistävillä aloitteilla, joilla pyritään soveltamaan vaatimuksia, jotka ovat pakollisia vaatimuksia tiukempia, voi olla myönteisiä vaikutuksia yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteeseen taata maatalousväestölle kohtuullinen elintaso ja tavoitteeseen varmistaa unionin kestävä kehitys. Sen vuoksi tällaisiin aloitteisiin ei olisi tietyissä tapauksissa sovellettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa.
- (28) Markkinoiden vakavan epätasapainon vallitessa yksityisten toimijoiden kollektiivisten toimien erityisluokkia voidaan käyttää tasapainottamaan asianomaisia aloja. ***Tällainen yksityisen toimijan kollektiivinen toimi voi koostua esimerkiksi tuotteidensa markkinoilta poistamisesta tai ilmaisjakelusta, muun muassa antamalla ne hyväntekeväisyysjärjestöille.*** Sen varmistamiseksi, että yksityisillä toimijoilla on tarvittavat valmiudet toteuttaa kyseisiä toimia, komission olisi voitava asettaa saataville unionin resursseja maatalousalan varauksesta kyseisten toimien tueksi. Jäsenvaltioiden olisi myös voitava osoittaa ***viipymättä*** kansallisia lisäresursseja.

(29) *Komission 19 päivänä helmikuuta 2025 antamassa tiedonannossa ”Maataloutta ja elintarvikkeita koskeva visio” se muistuttaa, että kotieläintuotanto on olennainen osa unionin maatalosalaa, kilpailukykyä ja yhteenkuuluvuutta. Kestävät kotieläintuotannon järjestelmät ovat ratkaisevan tärkeitä unionin talouden, maaseutualueiden elinkelpoisuuden sekä ympäristön ja maaseutumaisemien säilyttämisen kannalta. Unionin kotieläintuotantoala on erityisen altis erilaisille häiriöille ja maailmanlaajuiselle kilpailulle, ja sen on täytettävä tiukat tuotantovaatimukset, joita markkinat eivät aina palkitse. Tässä yhteydessä on sekä unionin tuottajien että kuluttajien edun vuoksi tarpeen tunnustaa lihan ja lihavalmisteiden luonnollinen koostumus. Lihaan liittyvillä ilmaisuilla on usein kulttuurista ja historiallista merkitystä. Sen vuoksi on aiheellista suojata lihaan liittyviä ilmaisuja, jotta voidaan lisätä sisämarkkinoiden avoimuutta elintarvikkeiden koostumuksen ja sen ravintosisällön osalta ja varmistaa, että kuluttajat voivat tehdä tietoon perustuvia valintoja. Tällainen selkeys on erityisen tärkeää kuluttajille, jotka hakevat tiettyä ravintosisältöä, joka perinteisesti liittyy lihavalmisteisiin. Sen vuoksi asetusta (EU) N:o 1308/2013 sovellettaessa ja sen soveltamisalalla ”lihalla” olisi tarkoitettava eläinten syötäviä osia.*

- (30) *Lisäksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I lueteltujen maataloustuotteiden sekä kyseiseen liitteeseen kuulumattomien elintarvikkeiden osalta tietyt ilmaisut olisi varattava lihasta saaduille tuotteille, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuotannossa käytettäviä teknisiä prosesseja, joiden tarkoituksena ei ole korvata lihaa tai mitään lihan ainesosaa kokonaan tai osittain, tai tuotteille, joilla on nimi, jossa kyseisiä ilmaisuja käytetään jonkin sanan tai joidenkin sanojen yhteydessä osoittamaan eläinlajia, josta maataloustuote on peräisin, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ilmaisujen käyttöä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetuissa unionin säädöksissä määritellyissä kalastus- ja vesiviljelytuotteissa. Jotta voidaan ottaa huomioon, että on olemassa tiettyjä, muita kuin lihasta saatuja tuotteita, joiden tarkka luonne on tunnettu vakiintuneen pitkäaikaisen käytön vuoksi eikä aiheuta mahdollista sekaannusta kuluttajalle, asetuksen (EU) N:o 1308/2013 78 artiklan 3 kohtaan olisi lisättävä valtuutus komissiolle laatia luettelo nimistä, joita olisi sallittua käyttää yksin tai yhdessä muiden sanojen kanssa ottaen huomioon, miten ilmaisuja käytetään eri kielissä.*
- (31) Jotta sokerijuurikkaanviljelijät voisivat hyötyä selkeämmistä sopimuksista ja jotta varmistettaisiin yhdenmukaistetut sopimuspuitteet ja otettaisiin samalla huomioon sokerijuurikasalan erityispiirteet, sokerijuurikkaan toimitussopimusten ostoehdot olisi yhdenmukaistettava kirjallisten sopimusten käyttöä muilla maatalousaloilla koskevien edellytysten kanssa.

- (32) Asetus (EU) N:o 1308/2013 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.
- (33) Jotta vahvistettaisiin viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa, tiettyjä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115⁹ säännöksiä olisi muutettava tietyillä aloilla olemassa olevien interventiotyyppien osalta. Kyseisillä muutoksilla pyritään tarjoamaan kannustimia viljelijöille, jotta he voivat liittyä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien jäseniksi tai pysyä niiden jäseninä, sillä tuottajaorganisaatiot ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät vahvistavat tuottajien neuvotteluvoimaa. Jotta voitaisiin lisäksi varmistaa tehokkaampi ja kohdennetumpi tuki tuottajaorganisaatioille, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) kautta, olisi säädettävä mahdollisuudesta lisätä unionin taloudellista apua tiettyjen alojen toimintaohjelmille.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (34) Joissakin jäsenvaltioissa tuottajaorganisaatioiden kaupan pitämän hedelmä- ja vihannestuotannon arvo suhteessa hedelmä- ja vihannestuotannon kokonaisarvoon on edelleen huomattavasti alle unionin keskiarvon. Jäsenvaltiot voivat käyttää nykyisiä taloudellisia kannustimia ja tarjota asetuksen (EU) 2021/2115 53 artiklan mukaista kansallista taloudellista apua tuottajaorganisaatioille, jotka sijaitsevat tietyillä alueilla, joilla tuottajien organisoitumisaste on huomattavasti alle unionin keskiarvon. Jotta parannettaisiin kilpailukykyä, vahvistettaisiin viljelijöiden asemaa arvoketjussa ja perustettaisiin uusia tuottajaorganisaatioita, tuottajaorganisaatioille jäsenvaltioissa, joissa tuottajien organisoitumisaste on alle kymmenen prosenttia asiaankuuluvan toimintaohjelman täytäntöönpanoa edeltävinä kolmena peräkkäisenä vuotena, olisi myönnettävä taloudellinen kannustin siten että unionin taloudellista apua lisätään kymmenen prosenttia.
- (35) Jotta voitaisiin helpottaa sukupolvenvaihdoksia maatalousalalla ja kannustaa uusien tuottajien liittymistä hedelmä- ja vihannesalan ja muiden asetuksen (EU) 2021/2115 42 artiklan f alakohdassa tarkoitettujen alojen tuottajaorganisaatioihin, olisi myönnettävä kannustin nuorille viljelijöille ja uusille viljelijöille, jotka liittyvät asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hyväksytyyn tuottajaorganisaatioon. Erityisesti olisi oltava mahdollista lisätä **20 prosenttiyksiköllä** unionin taloudellista apua, joka kohdennetaan menoihin, jotka liittyvät hyväksytyyn tuottajaorganisaatioon **ensimmäistä kertaa** liittyvien nuorten viljelijöiden tai uusien viljelijöiden tiloissa tehtyihin investointeihin.

- (36) Viime vuosina toistuvasti esiintyneiden epäsuotuisten sääolojen, luonnonkatastrofien, kasvitautien ja tuholaisvahinkojen yhteydessä on osoittautunut hyödylliseksi, että tuottajaorganisaatiot ja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat uudelleensuunnata varoja, myös unionin taloudellista apua toimintarahaston kautta, toimiin, joita tarvitaan tällaisten tapahtumien seurauksiin puuttumiseksi. Sen vuoksi on tarpeen säätää mahdollisuudesta korottaa asetuksen (EU) 2021/2115 **52 artiklan 1 kohdassa, 62 artiklassa, 65 artiklan 1 kohdassa ja 68 artiklassa** säädettyä unionin taloudellista apua 50 prosentista 70 prosenttiin tosiasiallisesti aiheutuneista menoista tietyin edellytyksin.
- (37) Jotta voitaisiin tukea asetuksen (EU) 2021/2115 42 artiklan f alakohdassa tarkoitettujen muiden alojen interventiotyyppien perustamista, jäsenvaltioille olisi 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen annettava lisää joustovaraa mukauttaa varojen jakamista kyseisille aloille. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi voitava käyttää enintään kuusi prosenttia suorien tukien määrärahoistaan **sen jälkeen, kun vaikutukset tulotuen tasoon on arvioitu.**

- (38) Asetus (EU) 2021/2115 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.
- (39) Sen varmistamiseksi, että unionin varoja maatalousalan varauksesta voidaan asettaa jäsenvaltioiden saataville yksityisten toimijoiden kollektiivisten toimien tukemiseksi markkinoiden vakavan epätasapainon vallitessa, mahdollisuus käyttää maatalousalan varausta olisi ulotettava kollektiivisten toimien tukemiseen, kun komissio päättää, että kyseisiin toimiin ei sovelleta kilpailusääntöjä.
- (40) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116¹⁰ olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

- (41) Jotta markkinatoimijoilla olisi riittävästi aikaa mukautua ja jotta komissio voisi arvioida nykyisiä kansallisia järjestelmiä ja käytäntöjä, vapaaehtoisten ilmaisujen ”reilu” ja ”oikeudenmukainen” ja **merkitykseltään** kyseisiä ilmaisuja vastaavien **ilmaisujen** sekä ilmaisun ”lyhyt toimitusketju” käyttöä koskevien sääntöjen soveltamista olisi lykättävä kahdella vuodella tämän asetuksen voimaantulopäivästä. Jotta toimijat voisivat mukauttaa sopimussuhteensa kirjallisia sopimuksia koskeviin uusiin sääntöihin **ja jotta maitoalan tuottajaorganisaatiot voisivat mukauttaa perussääntönsä**, kyseisten sääntöjen soveltamista olisi **vastaavasti** lykättävä **kahdella vuodella tämän** asetuksen voimaantulopäivästä. **Jotta markkinatoimijat voisivat mukauttaa markkinointistrategioitaan, lihaa ja lihavalmisteita koskevien määritelmien ja varattujen nimitysten soveltamista olisi lisäksi lykättävä kolmella vuodella tämän asetuksen voimaantulopäivästä. Sellaisten tuotteiden kaupan pitäminen, jotka on tuotettu tai tuotu maahan ennen uusien sääntöjen soveltamisen alkamispäivämäärää sovellettujen sääntöjen mukaisesti, olisi kuitenkin sallittava edelleen joko enintään kuuden vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulopäivästä tai varastojen loppumiseen asti sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi,**

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) N:o 1308/2013 seuraavasti:

I

1) korvataan 75 artiklan 3 kohdan j alakohta seuraavasti:

”j) maataloustuotannon paikka ja/tai alkuperä;”;

2) muutetaan 78 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

i) korvataan a alakohta seuraavasti:

”a) kaikki alat, joilla tuotetaan eläinten syötäviä osia, ja erityisesti naudan- ja vasikanliha-alat, sianliha-ala, lampaan- ja vuohenliha-alat sekä siipikarjanliha-ala;”;

ii) kumotaan d alakohta;

b) lisätään 3 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Liitteessä VII olevan I a osan 3 kohdan osalta siirretään komissiolle valta antaa 227 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän asetuksen täydentämiseksi myöntämällä poikkeuksia, joilla sallitaan lihasta saaduille tuotteille varattujen nimitysten käyttö muissa tuotteissa, joiden tarkka luonne on tunnettu vakiintuneen pitkäaikaisen käytön vuoksi eikä aiheuta mahdollista sekaannusta kuluttajille.”;

3) lisätään II osan II osaston I luvun 1 jaksoon alajakso seuraavasti:

”3 a alajakso

Vapaaehtoisten ilmaisujen käyttö kaikilla 1 artiklan 2 kohdassa luetelluilla aloilla

88 a artikla

Kaupan käytäntöjä koskevat vapaaehtoiset ilmaisut

1. Ilmaisuja ”reilu” tai ”oikeudenmukainen” tai **kyseisiä** ilmaisia **merkitykseltään** vastaavia ilmaisia saa käyttää ■ yksin tai yhdessä muiden ilmaisujen kanssa 1 artiklan 2 kohdassa lueteltujen alojen markkinoille saatettujen tuotteiden merkinnöissä, esillepanossa, mainonnassa tai kaupallisissa asiakirjoissa **edellyttäen, että kyseisiä** ilmaisia käytetään antamaan ostajille tietoa olemassa olevista tuotannon, jakelun tai markkinoille saattamisen järjestämisestä koskevista käytännöistä, joilla **pyritään varmistamaan** ainakin

- a) viljelijöiden ja ostajien välisten suhteiden vakaus, ***muun muassa tuottajien ja ostajien välisillä sopimuksilla***, ja avoimuus koko toimitusketjussa ***sekä avoimuus osallistuvia viljelijöitä koskevissa tiedoissa***;
- b) hinta, jota osallistuvat viljelijät pitävät tuotteistaan oikeudenmukaisena ***ja kannattavana***; ja
- c) yhteiset aloitteet, joilla pyritään yhteen tai useampaan Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteeseen ***ja joilla edistetään etenkin maaseutuyhteisöjen kehitystä erityisesti edistämällä demokraattisesti hallinnoituja kollektiivisia viljelijäorganisaatioita***.

Ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovellettaessa hinnassa ***voidaan ottaa huomioon merkitykselliset saatavilla olevat tiedot tuotantokustannuksista***.

- 2. Ilmaisua ”lyhyt toimitusketju” saa käyttää yksin tai yhdessä muiden ilmaisujen kanssa 1 artiklan 2 kohdassa lueteltujen alojen markkinoille saatettujen tuotteiden merkinnöissä, esillepanossa, mainonnassa tai kaupallisissa asiakirjoissa edellyttäen, että ***kuluttajat voivat helposti tunnistaa osallistuvien viljelijöiden tilat, joilla raaka-aine on tuotettu, ja*** kyseistä ilmaisua käytetään antamaan ostajille tietoa olemassa olevista tuotannon, jakelun tai markkinoille saattamisen järjestämisestä koskevista käytännöistä, joilla varmistetaan

- a) suora yhteys viljelijän ja tuotteen loppukuluttajan välillä *käyttäen tarvittaessa yhtä välittäjää*; tai
- b) läheinen yhteys ■ viljelijän ja tuotteen loppukuluttajan välillä *käyttäen vähäistä määrää välittäjiä, ja kun viljelijä, välittäjät ja tuotteen loppukuluttajat ovat maantieteellisesti lähekkäin.*

■

- 3. Siirretään komissiolle valta antaa 227 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla *muutetaan* tätä asetusta lisäämällä tämän artiklan 1 kohtaan ilmaisuja ”reilu” tai ”oikeudenmukainen” vastaavia ilmaisuja, kun tällaisia vastaavia ilmaisuja käytetään markkinoilla tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista kaupan käytännöistä tiedottamiseksi ostajille, *ja joilla täydennetään tätä asetusta vahvistamalla lisäsääntöjä tai täsmentämällä edellytyksiä tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi ottaen huomioon mahdolliset asiaankuuluvat kansainväliset standardit ja asiaan liittyvät laadun sertifiointijärjestelmät.*
- 4. Jäsenvaltiot voivat hyväksyä tai pitää voimassa kansallisia sääntöjä, joissa vahvistetaan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen edellytysten lisäksi muita edellytyksiä kyseisissä kohdissa tarkoitettujen ilmaisujen käytölle. Tällaisilla säännöillä ei saa kieltää, rajoittaa tai estää kyseisissä kohdissa tarkoitettujen ilmaisujen käyttöä tuotteissa, jotka on laillisesti tuotettu tai joita pidetään kaupan toisessa jäsenvaltiossa kyseisissä kohdissa tarkoitetuin edellytyksin.

5. Tämä artikla ei rajoita asetuksessa (EU) N:o 1169/2011 vahvistettujen sääntöjen soveltamista.”;

4) korvataan 148 artikla seuraavasti:

”148 artikla

Sopimussuhteet maito- ja maitotuotealalla

1. Maidon ja maitotuotteiden toimituksesta unionissa viljelijöiltä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistykset***, taikka tuottajaorganisaatioilta tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymiltä jalostajille, kerääjille, jakelijoille tai vähittäismyyjille on tehtävä kirjallinen sopimus kyseisten osapuolten välillä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua velvoitetta sovelletaan ainoastaan seuraaviin:

- a) viljelijät, jotka tuottavat raakamaitoa tilallaan tai jalostavat tilallaan tuotettua raakamaitoa maidoksi ja maitotuotteiksi;***
- b) viljelijäyhdistykset, tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät, jotka jalostavat tai pitävät kaupan a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita.***

Tällaisen kirjallisen sopimuksen on täytettävä 4 ja 8 kohdassa säädetyt edellytykset.

Asiaankuuluvia viljelijöiden edustajia tai 163 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksyttyjä toimialakohtaisia organisaatioita kuultuaan jäsenvaltiot voivat päättää, että tämän artiklan 4 kohdan c alakohdan i alakohdan toisessa luettelamakohdassa tarkoitettujen lopullisen hinnan indikaattoreiden, indeksien tai laskentamenetelmien sisällyttäminen ei ole pakollista ja että toimitukseen ei sovelleta 4 kohdan c alakohdan iii alakohdassa olevia tarkistuslauseketta koskevia vaatimuksia, jos ennakoitavuuden, avoimuuden ja hintasiirtymän vaikutukset voidaan saavuttaa muilla keinoin asianomaisen maidon tai maitotuotteiden osalta, tai jos velvoite sisällyttää tämän artiklan 4 kohdan c alakohdan i alakohdan toisessa luettelamakohdassa olevat seikat ja tämän artiklan 4 kohdan c alakohdan iii alakohdassa olevat tarkistuslauseketta koskevat tiedot ei olisi asianmukainen tai oikeasuhteinen kyseisten tuotteiden osalta muista perustelluista syistä.

Tässä artiklassa 'kerääjällä' tarkoitetaan yritystä, joka kuljettaa raakamaidon tuottajalta tai toiselta kerääjältä raakamaidon jalostajalle tai toiselle kerääjälle, jos raakamaidon omistusoikeus siirtyy kussakin tapauksessa.

2. Jäsenvaltiot voivat myös päättää, että
 - a) maidon ja maitotuotteiden toimituksesta *muilta kuin 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvilta toimijoilta tai muille kuin 1 kohdan soveltamisalaan kuuluville toimijoille* on tehtävä kirjallinen sopimus;

- b) kirjallinen tarjous maidon ja maitotuotteiden toimitussopimuksesta *on pakollinen.*

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimuksia koskevien tarjousten osalta asianomainen jäsenvaltio voi päättää, että tällaisen tarjouksen tekevät joko maidon ja maitotuotteiden ensiostajat tai viljelijä, mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä.

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen sopimusten tai b alakohdassa tarkoitettujen sopimuksia koskevien tarjousten on täytettävä 4 ja 8 kohdassa säädetyt edellytykset.

3. Jäsenvaltioiden on *varmistettava, että sopimuspuolten käytettävissä on sovittelumekanismeja tai vastaavia mekanismeja, mukaan lukien jo olemassa olevat mekanismit. Tällaisten mekanismien on oltava sopimuspuolille vapaaehtoisia ja puolueettomia sellaisten tapausten kattamiseksi*, joissa ei ole 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua *molempien osapuolten kannalta hyväksyttävää* sopimusta, tai, jos on 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu sopimus, kyseisen sopimuksen *tarkistamiseksi. Kyseisiin mekanismeihin voi kuulua viljelijäorganisaatioiden edustajia.*

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle *tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista alueellaan käytettävissä olevista* mekanismeista.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu sopimus tai sopimusta koskeva tarjous on:
- a) tehtävä ennen toimitusta;
 - b) tehtävä kirjallisesti, ***mukaan lukien sähköisessä muodossa***, ja
 - c) laadittava siten, että se sisältää erityisesti seuraavat seikat:
 - i) toimituksesta maksettava hinta,
 - jonka on oltava kiinteä ja sopimuksessa vahvistettu; tai
 - joka on laskettava yhdistämällä sopimuksessa mainittuja eri tekijöitä, joihin kuuluvat objektiiviset indikaattorit, indeksit tai lopullisen hinnan laskentamenetelmät, jotka ovat helposti saatavilla ja ymmärrettäviä ja jotka heijastelevat markkinaolojen muutoksia ja ***viljelijöiden palkkioihin vaikuttavia*** tuotantokustannusten ***merkityksellisten osatekijöiden muutoksia***, toimitetut määrät ja toimitetun maidon tai maitotuotteiden laatu tai koostumus; tätä varten jäsenvaltiot voivat määrittää indikaattoreita, jotka voidaan julkaista verkossa, ***käytettäväksi sopimuksissa*** sellaisten objektiivisten kriteerien mukaisesti, jotka perustuvat tuotantoa ja elintarvikeketjua koskeviin tutkimuksiin, ***tai ottaen huomioon objektiiviset tiedot, jotka on saatu toimialakohtaisten organisaatioiden tai EU:n elintarvikeketjun seurantakeskuksen kaltaisista lähteistä, tai muut saatavilla olevat asiaankuuluvat objektiiviset tiedot***; sopimuspuolet voivat vapaasti viitata kyseisiin tai muihin indikaattoreihin;

- ii) toimitettavan raakamaidon määrä taikka toimitettavan maidon tai maitotuotteiden laatu ja määrä sekä tällaisten toimitusten ajankohta;
 - iii) sopimuksen kesto, jolloin sopimus voi olla joko määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva siten, että sopimukseen sisällytetään irtisanomislauseke, ja – kun kyseessä on vähintään yli kuusi kuukautta voimassa oleva sopimus – tarkistuslauseke, johon viljelijä, **mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka** tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä voi vedota;
 - iv) maksuaikoja ja -menettelyjä koskevat yksityiskohtaiset tiedot, **mukaan lukien osapuolten välillä mahdollisesti sovittujen alennusten soveltaminen**;
 - v) maidon tai maitotuotteiden keräämis- tai toimittamisjärjestelyt; ja
 - vi) ylivoimaisen esteen sattuessa sovellettavat säännöt.
5. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei vaadita seuraavissa tapauksissa:
- a) tuottajaorganisaation tai osuuskunnan jäsen toimittaa asianomaisen maidon tai maitotuotteet tuottajaorganisaatiolle tai osuuskunnalle, jonka jäsen se on, edellyttäen, että kyseisen tuottajaorganisaation tai osuuskunnan perussäännössä tai ■ kyseisillä perussäännöillä vahvistetuissa tai niistä johdetuissa säännöissä ja päätöksissä **määrätään avoimista ja demokraattisesti päätetyistä, etukäteen tiedossa olevista säännöistä, jotka koskevat menetelmiä, joilla määritetään kyseisten jäsenten toimittaman maidon tai maitotuotteiden hinta, ottaen huomioon vaikutus viljelijöiden palkkioihin, sekä maksuajoista ja -menettelyistä**;

- b) toimitus tapahtuu maksutta tai liittyy myyntiin kelpaamattoman maidon tai maitotuotteiden hävittämiseen.
6. Jäsenvaltiot voivat päättää, että kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei vaadita yhdessä tai useammassa seuraavista tapauksista:
- a) *maidon tai maitotuotteiden ensiostaja on suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni yritys;*
- b) *osapuolten sopima* toimituksen *tai toimitusten kokonaisarvo ei ylitä* asianomaisen jäsenvaltion määrittämää *enimmäismäärää, joka saa olla enintään 10 000 euroa;*
- c) *sopimus tehdään ja maito tai maitotuotteet maksetaan toimitushetkellä;*
- d) toimitus koskee maitoa tai maitotuotteita, joihin vaikuttaa kausittainen kysynnän ja tarjonnan vaihtelu tai jotka ovat herkästi pilaantuvia; tai
- e) toimitus koskee maitoa tai maitotuotteita, joiden myynnissä käytetään perinteisiä tai tavanomaisia käytäntöjä.

■

7. Jos kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei 5 kohdan b alakohdan tai 6 kohdan nojalla vaadita, viljelijä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä voi vaatia, että maidon tai maitotuotteiden toimituksesta jalostajalle, jakelijalle, vähittäismyyjälle tai kerääjille tehdään osapuolten välinen kirjallinen sopimus tai kirjallinen sopimusta koskeva tarjous. Tällaisen sopimuksen tai sopimusta koskevan tarjouksen on täytettävä 4 kohdassa ja 8 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetty edellytykset.
8. Kaikista viljelijöiden, ***mukaan lukien viljelijäyhdistykset, taikka*** tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja kerääjien, jalostajien, jakelijoiden tai vähittäismyyjien välisten maidon tai maitotuotteiden toimitussopimusten ehdoista, myös 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista seikoista ja niiden osatekijöistä, voidaan vapaasti neuvotella osapuolten kesken.

Jäsenvaltiot voivat vahvistaa yhden tai useamman seuraavista:

- a) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimusten osalta
- i) osapuolia koskeva velvoite sopia tietyn toimitetun maidon tai maitotuotteiden määrän ja kyseisestä toimituksesta maksettavan hinnan välisestä suhteesta;

- ii) vähimmäiskesto, jonka on oltava vähintään kuusi kuukautta ja joka ei saa haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa;
- b) edellä 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimuksia koskevien tarjousten osalta velvoite, jonka mukaan kirjallisen sopimusta koskevan tarjouksen on sisällettävä kansallisessa lainsäädännössä vahvistettu sopimuksen vähimmäiskesto, jonka on kuitenkin oltava vähintään kuusi kuukautta ja joka ei saa haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

Viljelijät, ***mukaan lukien viljelijäyhdistykset, taikka*** tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat kirjallisesti kieltäytyä jäsenvaltioiden toisen alakohdan nojalla vahvistamasta vähimmäiskestosta.

- 9. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että maidon tai maitotuotteiden ostaja rekisteröi 1 kohdassa tarkoitettut kirjalliset sopimukset, jotka koskevat viljelijän, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän asianomaisen maidon tai asianomaisten maitotuotteiden toimituksia kerääjälle, jalostajalle, jakelijalle tai vähittäismyyjälle kyseisen jäsenvaltion alueella.

10. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät **1**, 2, 6, 8 ja 9 kohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoja, on ilmoitettava komissiolle, miten kyseisiä vaihtoehtoja sovelletaan.
11. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tämän artiklan 4 ja 5 kohdan yhdenmukaista soveltamista varten, sekä toimenpiteet, jotka liittyvät jäsenvaltioiden tämän artiklan 10 kohdan mukaisesti tekemiin ilmoituksiin. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 229 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.”;

5) *korvataan 149 artiklan 2 kohdan c alakohta seuraavasti:*

”c) jos tietyn tuottajaorganisaation osalta täyttyvät kaikki seuraavat edellytykset:

- i) tällaisten neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon määrä on enintään seitsemän prosenttia unionin kokonaistuotannosta;*

- ii) *tällaisten neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon tietyssä jäsenvaltiossa tuotettu määrä on enintään 36 prosenttia kyseisen jäsenvaltion kansallisesta kokonaistuotannosta; ja*
- iii) *tällaisten neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon tietyssä jäsenvaltiossa toimitettu määrä on enintään 36 prosenttia kyseisen jäsenvaltion kansallisesta kokonaistuotannosta;”;*

6) muutetaan 152 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

i) korvataan a alakohta seuraavasti:

”a) muodostuvat *jonkin yksittäisen* 1 artiklan 2 kohdassa luetellun *alan* tuottajista ■ ja joissa *maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tuottavilla* viljelijäjäsenillä on määräysvalta 153 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti; *hyväksyntä voidaan myöntää yhdelle tai useammalle 1 artiklan 2 kohdassa luetellulle yksittäiselle alalle edellyttäen, että tuottajaorganisaatio täyttää hyväksymisedellytykset kaikilla niillä;*

jäsenvaltiot voivat päättää, että tässä alakohdassa tarkoitettua viljelijäjäsenten määräysvaltaa voivat käyttää maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tuottavien viljelijöiden yhdistykset, edellyttäen, että kyseisillä viljelijöillä on määräysvalta näissä yhdistyksissä;”;

ii) korvataan b alakohdan johdantolause seuraavasti:

”b) on perustettu *maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tuottavien* viljelijöiden aloitteesta ja jotka harjoittavat ainakin yhtä seuraavista toiminnoista:”; ■

iii) korvataan c alakohdan vi alakohta seuraavasti:

”vi) edistää tuotantonormien käyttöä ja antaa tähän tarvittavaa teknistä apua, parantaa tuotteiden laatua, kehittää sellaisia tuotteita, joiden alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä on suojattu tai jotka kuuluvat kansallisen laatumerkinnän piiriin ja toteuttaa aloitteita, joilla edistetään lyhyitä toimitusketjuja tai 88 a artiklassa tarkoitettujen vapaaehtoisten ilmaisujen käyttöä;”;

b) korvataan 1 a kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”1 a. Poiketen siitä, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa määrätään, tämän artiklan 1 kohdan nojalla hyväksytty tuottajaorganisaatio, myös osuuskunta ***tai mikä tahansa muu vastaava kansallisen lainsäädännön hyväksymä oikeudellinen muoto***, joka on ***hakenut hyväksymistä ja jota*** jäsenvaltio ei ole ***vielä*** hyväksynyt tuottajaorganisaatioksi mutta joka täyttää tämän artiklan 1 kohdassa ja tämän asetuksen 154 artiklassa vahvistetut vaatimukset, voi suunnitella tuotantoa, optimoida tuotantokustannuksia, saattaa markkinoille maataloustuotteita ja neuvotella maataloustuotteiden tarjontaa koskevia sopimuksia jäsentensä puolesta niiden kokonaistuotannon tai tuotannon osan osalta. ***Tällainen tuottajaorganisaatio voi hyödyntää kyseistä poikkeusta tämän asetuksen 154 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetyn määräajan aikana tai, jos jäsenvaltio ei ole tehnyt hyväksymishakemusta koskevaa päätöstä kyseisen määräajan loppuun mennessä, viiden vuoden ajanjakson aikana hyväksymishakemuksen jättämispäivästä, paitsi jos asianomainen jäsenvaltio on päättänyt kieltäytyä hyväksymästä sitä.***”;

- c) lisätään 1 b kohtaan ensimmäisen alakohdan jälkeen alakohta seuraavasti:

”**Jos** 156 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytty tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä *ei täytä tämän artiklan 1 a kohdan toisen alakohdan a ja b alakohdassa vahvistettuja edellytyksiä mutta sen jäsenet täyttävät kyseiset edellytykset*, myös *se* voi toteuttaa tämän artiklan 1 a kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua toimintaa edellyttäen, että

- a) sen jäsenet on hyväksytty tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- b) sen jäsenet eivät ole toisen hyväksytyn tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän jäseniä tämän artiklan **1 a kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun toiminnan kattamien tuotteiden osalta**; ja

I

- c) tämän artiklan 1 a kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun toiminnan piiriin kuuluvan **tuotteen** määrä on enintään **36 prosenttia** kyseisen **tuotteen** kansallisesta kokonaistuotannosta **asianomaisessa jäsenvaltiossa.**”;

7) muutetaan 153 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan *b alakohta* seuraavasti:

”b) kuuluttava minkä tahansa tietyn tilan tietyn tuotteen osalta vain yhteen tuottajaorganisaatioon, jos mikä tahansa tietty tuote viittaa tuotteisiin, jotka ovat riittävän erilaisia etenkin niiden erityispiirteiden tai aiotun loppukäytön perusteella;

jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää poikkeuksia tästä edellytyksestä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa tuottajajäsenillä on kaksi toisistaan erillistä tuotantoyksikköä eri maantieteellisillä alueilla.”;

b) korvataan 2 kohdan c alakohta seuraavasti:

”c) säännöistä, jotka varmistavat, että maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tuottavat viljelijäjäsenet voivat demokraattisella tavalla valvoa organisaatiotaan ja sen päätöksentekoa sekä sen tilinpäätöstä ja talousarvioita;”; ■

c) korvataan 2 a kohta seuraavasti:

”2 a. Tuottajaorganisaation perussäännössä voidaan määrätä jäsenten mahdollisuudesta olla suoraan yhteydessä ostajiin edellyttäen, että tällainen suora yhteys ei vaaranna tuottajaorganisaation tavoitteita, **muun muassa** tuottajaorganisaation mahdollisuutta keskittää tuotteiden tarjontaa ja markkinoille saattamista. **Tuotteiden** tarjonnan **ja markkinoille saattamisen** keskittämisestä katsotaan huolehditun, jos tuottajaorganisaatio neuvottelee ja määrittää myynnin olennaiset osat, kuten hinnan, laadun ja määrän. ***Tuottajaorganisaation perussäännössä, jossa sallitaan jäsenen ja ostajan välinen suora yhteydenpito, voidaan määrätä sisäisistä valvonta- ja ennaltaehkäisymekanismeista sen varmistamiseksi, että tällainen yhteydenpito ei vaikuta kielteisesti tuottajaorganisaation tavoitteisiin, muun muassa tarjonnan keskittämiseen.***”;

d) **kumotaan** 3 kohta;

8) lisätään 157 artiklan 1 kohdan c alakohtaan alakohta seuraavasti:

”xvii) 88 a artiklassa tarkoitettujen vapaaehtoisten ilmaisujen käytön edistäminen.”;

9) korvataan 168 artikla seuraavasti:

”168 artikla

Sopimussuhteet

1. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa luetellun alan, lukuun ottamatta maitoa ja maitotuotteita sekä sokeria, maataloustuotteiden toimituksista unionissa viljelijöiltä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistykset, taikka*** tuottajaorganisaatioilta tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymiltä jalostajille, jakelijoille tai vähittäismyyjille on tehtävä kirjallinen sopimus asianomaisten osapuolten välillä.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua velvoitetta sovelletaan ainoastaan seuraaviin:

- a) ***viljelijät, jotka tuottavat maanpinnan kasvutuotteita tai kotieläintalouden tuotteita tai jalostavat tällaisia tuotteita, jotka on tuotettu heidän tilallaan;***
- b) ***viljelijäyhdistykset, tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät, jotka jalostavat tai pitävät kaupan a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita.***

Tällaisen kirjallisen sopimuksen on täytettävä 4 ja 8 kohdassa säädetyt edellytykset.

2. Jäsenvaltiot voivat myös päättää, että

- a) maataloustuotteiden toimituksesta *muilta kuin 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvilta toimijoilta tai muille kuin 1 kohdan soveltamisalaan kuuluville toimijoille* on tehtävä kirjallinen sopimus;
- b) kirjallinen tarjous maataloustuotteiden toimitussopimuksesta *on pakollinen*.

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen sopimusta koskevien kirjallisten tarjousten osalta asianomainen jäsenvaltio voi päättää, että tällaisen tarjouksen tekevät joko maataloustuotteiden ensiostajat tai viljelijä, mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä.

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen sopimusten tai tämän kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen sopimuksia koskevien tarjousten on täytettävä 4 ja 8 kohdassa säädetyt edellytykset.

3. Jäsenvaltioiden on *varmistettava, että sopimuspuolten käytettävissä on sovittelumekanismeja tai vastaavia mekanismeja, mukaan lukien jo olemassa olevat mekanismit. Tällaisten mekanismien on oltava sopimuspuolille vapaaehtoisia ja puolueettomia sellaisten tapausten kattamiseksi*, joissa ei ole 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua *molempien osapuolten kannalta hyväksyttävää* sopimusta, tai, jos on 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu sopimus, kyseisen sopimuksen *tarkistamiseksi. Kyseisiin mekanismeihin voi kuulua viljelijäorganisaatioiden edustajia.*

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle *tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista alueellaan käytettävissä olevista* mekanismeista.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu sopimus tai sopimusta koskeva tarjous on:
- a) tehtävä ennen toimitusta;
 - b) tehtävä kirjallisesti, ***mukaan lukien sähköisessä muodossa***, ja
 - c) laadittava siten, että se sisältää erityisesti seuraavat seikat:
 - i) toimituksesta maksettava hinta,
 - jonka on oltava kiinteä ja sopimuksessa vahvistettu; tai
 - joka on laskettava yhdistämällä sopimuksessa mainittuja eri tekijöitä, joihin kuuluvat objektiiviset indikaattorit, indeksit tai lopullisen hinnan laskentamenetelmät, jotka ovat helposti saatavilla ja ymmärrettäviä ja jotka heijastelevat markkinaolojen muutoksia ja ***viljelijöiden palkkioihin vaikuttavia*** tuotantokustannusten ***merkityksellisten osatekijöiden muutoksia***, toimitetut määrät ja toimitettujen maataloustuotteiden laatu tai koostumus; tätä varten jäsenvaltiot voivat määrittää indikaattoreita, jotka voidaan julkaista verkossa, käytettäväksi sopimuksissa sellaisten objektiivisten kriteerien mukaisesti, jotka perustuvat tuotantoa ja elintarvikeketjua koskeviin tutkimuksiin, tai ottaen huomioon objektiiviset tiedot, jotka on saatu toimialakohtaisten organisaatioiden tai EU:n elintarvikeketjun seurantakeskuksen kaltaisista lähteistä, tai muut saatavilla olevat asiaankuuluvat objektiiviset tiedot; sopimuspuolet voivat vapaasti viitata kyseisiin tai muihin merkityksellisiksi katsomiinsa indikaattoreihin;

- ii) niiden asianomaisten maataloustuotteiden määrä ja laatu, jotka voidaan toimittaa tai on toimitettava, sekä tällaisten toimitusten ajankohta;
- iii) sopimuksen kesto, jolloin sopimus voi olla määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva siten, että sopimukseen sisällytetään irtisanomislauseke ja – kun kyseessä on vähintään yli **12** kuukautta voimassa oleva sopimus – tarkistuslauseke, johon ■ viljelijä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä voi vedota;
- iv) maksuaikoja ja -menettelyjä koskevat yksityiskohtaiset tiedot, ***mukaan lukien osapuolten välillä mahdollisesti sovittujen alennusten soveltaminen***;
- v) maataloustuotteiden keräämistä tai toimittamista koskevat järjestelyt; ja
- vi) ylivoimaisen esteen sattuessa sovellettavat säännöt.

5. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei vaadita seuraavissa tapauksissa:
- a) tuottajaorganisaation tai osuuskunnan jäsen toimittaa asianomaiset maataloustuotteet tuottajaorganisaatiolle tai osuuskunnalle, jonka jäsen *se on*, edellyttäen, että kyseisen tuottajaorganisaation tai osuuskunnan perussäännössä tai ■ kyseisillä perussäännöillä vahvistetuissa tai niistä johdetuissa säännöissä ja päätöksissä *määrätään avoimista ja demokraattisesti päätetyistä, etukäteen tiedossa olevista säännöistä, jotka koskevat menetelmiä, joilla määritetään kyseisten jäsenten toimittamien maataloustuotteiden hinta, ottaen huomioon vaikutus viljelijöiden palkkioihin, sekä maksuaikoja ja -menettelyjä*;
 - b) toimitus tapahtuu maksutta tai se liittyy myyntiin kelpaamattomien maataloustuotteiden hävittämiseen.

6. Jäsenvaltiot voivat päättää, että kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei vaadita yhdessä tai useammassa seuraavista tapauksista:

- a) *maataloustuotteiden ensiostaja on suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni yritys;*
- b) *osapuolten sopima* toimituksen *tai toimitusten kokonaisarvo ei ylitä* asianomaisen jäsenvaltion määrittämää *enimmäismäärää*, joka saa olla enintään 10 000 euroa;
- c) *asianomaiset maataloustuotteet toimitetaan ja maksetaan samanaikaisesti tai perustelluista syistä viimeistään kolmen työpäivän kuluessa;*
- d) toimitus koskee maataloustuotteita, joihin vaikuttaa kausittainen kysynnän ja tarjonnan vaihtelu tai jotka ovat herkästi pilaantuvia;
- e) toimitus koskee maataloustuotteita, joiden myynnissä käytetään perinteisiä tai tavanomaisia käytäntöjä;

f) toimitus koskee maataloustuotteita, joiden osalta jäsenvaltio katsoo, kuultuaan asiaankuuluvia viljelijöiden edustajia tai asiaankuuluvien alojen osalta 158 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksyttyjä toimialakohtaisia organisaatioita, että tämän artiklan 1 ja 4 kohdassa tavoitellut ennakoitavuuden, avoimuuden ja hintasiirtymän vaikutukset on saavutettu kyseisten tuotteiden osalta tai että kirjallisten sopimusten tai kirjallisten sopimuksia koskevien tarjousten tekemistä koskeva velvoite ei olisi kyseisten tuotteiden osalta asianmukainen tai oikeasuhteinen muista perustelluista syistä.

I

7. Jos kirjallista sopimusta tai kirjallista sopimusta koskevaa tarjousta ei 5 kohdan b alakohdan tai 6 kohdan nojalla vaadita, viljelijä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä voi vaatia, että mistä tahansa maataloustuotteiden toimituksesta jalostajalle, jakelijalle tai vähittäismyyjälle tehdään osapuolten välinen kirjallinen sopimus tai kirjallinen sopimusta koskeva tarjous. Tällaisen sopimuksen tai sopimusta koskevan tarjouksen on täytettävä 4 kohdassa ja 8 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyt edellytykset.

8. Kaikista viljelijöiden, *mukaan lukien viljelijäyhdistykset, taikka* tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja jalostajien, jakelijoiden tai vähittäismyyjien välisten maataloustuotteiden toimitussopimusten ehdoista, myös 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista seikoista ja niiden osatekijöistä, voidaan vapaasti neuvotella osapuolten kesken.

Jäsenvaltiot voivat vahvistaa yhden tai useamman seuraavista:

- a) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimusten osalta
 - i) sopimuspuolia koskeva velvoite sopia tietyn toimitetun maataloustuotteiden määrän ja kyseisestä toimituksesta maksettavan hinnan välisestä suhteesta;
 - ii) vähimmäiskesto, jonka on oltava vähintään kuusi kuukautta ja joka ei se saa haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa;
- b) edellä 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimuksia koskevien tarjousten osalta velvoite, jonka mukaan kirjallisen sopimusta koskevan tarjouksen on sisällettävä kansallisessa lainsäädännössä tätä tarkoitusta varten vahvistettu sopimuksen vähimmäiskesto, jonka on kuitenkin oltava vähintään kuusi kuukautta ja joka ei saa haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

Viljelijät, ***mukaan lukien viljelijäyhdistykset, taikka*** tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät voivat kirjallisesti kieltäytyä jäsenvaltioiden toisen alakohdan nojalla vahvistamasta vähimmäiskestosta.

9. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että maataloustuotteiden ostaja rekisteröi 1 kohdassa tarkoitetut kirjalliset sopimukset, jotka koskevat viljelijän, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän asianomaisten maataloustuotteiden toimituksia kerääjälle, jalostajalle, jakelijalle tai vähittäismyyjälle kyseisen jäsenvaltion alueella.
10. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät 2, 6, 8 ja 9 kohdassa tarkoitettuja vaihtoehtoja, on ilmoitettava komissiolle, miten kyseisiä vaihtoehtoja sovelletaan.
11. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tämän artiklan 4 ja 5 kohdan yhdenmukaista soveltamista varten, sekä toimenpiteet, jotka liittyvät jäsenvaltioiden tämän artiklan 10 kohdan mukaisesti tekemiin ilmoituksiin. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 229 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.”;

■

10) muutetaan 210 a artikla seuraavasti:

a) muutetaan 3 kohta seuraavasti:

i) *korvataan a alakohta seuraavasti:*

”a) ympäristötavoitteet, mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen; maiseman, veden ja maaperän kestävä käyttö ja suojele, myös kastelujärjestelmien avulla; siirtyminen kiertotalouteen, mukaan lukien elintarvikejätteen vähentäminen ja karjanlannan sisältämien ravinteiden kierrätys orgaanisiksi lannoitteiksi tai energiantuotantoon; ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen; ja luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen;”;

ii) lisätään alakohdat seuraavasti:

- ”d) pääasiassa perheenjäsenistä muodostuvaa työvoimaa hyödyntävien pientilojen taloudellisen elinkelpoisuuden tukeminen, kun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1217/2009* 2 artiklan 8 alakohdassa määritelty standardituotos on enintään 100 000 euroa;
- e) nuorten maataloustuotteiden tuottajien houkutteleva tukeminen; tai
- f) työ- ja turvallisuusolojen parantaminen maatalous- tai jalostustoiminnassa.

I

* Neuvoston asetus (EY) N:o 1217/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, maatalouden kestävyys-tietoverkon perustamisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).”;

b) korvataan 6 kohta seuraavasti:

”Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tuottajat voivat 8 päivästä joulukuuta 2023 pyytää komissiolta lausuntoa 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen yhteensopivuudesta tämän artiklan kanssa siltä osin kuin on kyse sellaisten kestävyysvaatimusten täytäntöönpanosta, joilla pyritään yhteen tai useampaan 3 kohdan a, b ja c alakohdassa säädettyyn tavoitteeseen.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tuottajat voivat ... päivästä ...kuuta ...[kahden vuoden kuluttua tämän muutosasetuksen voimaantulopäivästä] pyytää komissiolta lausuntoa 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen yhteensopivuudesta tämän artiklan kanssa siltä osin kuin on kyse sellaisten kestävyysvaatimusten täytäntöönpanosta, joilla pyritään yhteen tai useampaan 3 kohdan d, e ja f alakohdassa säädettyyn tavoitteeseen.

Komissio lähettää lausuntonsa hakijalle neljän kuukauden kuluessa täydellisen pyynnön vastaanottamisesta.

Jos komissio toteaa milloin tahansa lausunnon antamisen jälkeen, että tämän artiklan 1, 3 ja 7 kohdassa tarkoitetut edellytykset eivät enää täyty, se ilmoittaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa sovelletaan vastaisuudessa kyseiseen sopimukseen, päätökseen tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan, ja ilmoittaa asiasta tuottajille.

Komissio voi omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä muuttaa lausunnon sisältöä, erityisesti jos hakija on antanut epätasällistä tietoa tai käyttänyt lausuntoa väärin.”;

■

11) korvataan 222 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Markkinoiden vakavien epätasapainotilojen aikana komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla säädetään, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta viljelijöiden, viljelijäyhdistysten tai tällaisten yhdistysten yhteenliittymien tai hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden, hyväksytyjen tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien ja hyväksytyjen toimialakohtaisten organisaatioiden sopimukseen ja päätöksiin millään tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla alalla edellyttäen, että tällaiset sopimukset ja päätökset eivät haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa, että niillä pyritään ainoastaan vakauttamaan asianomaista alaa ja että ne kuuluvat yhteen tai useampaan luokkaan seuraavista:

a) niiden tuotteet poistetaan markkinoilta tai annetaan ilmaisjakeluun;

■

- b) muuntaminen ja jalostaminen;
- c) varastointi yksityisten toimijoiden toimesta;
- d) yhteiset myynninedistämistoimet;
- e) laatuvaatimuksia koskevat sopimukset;
- f) tarvittavien tuotantopanosten yhteisostot tuholaiden ja eläin- ja kasvitautien leviämisen estämiseksi unionissa tai tarvittavien tuotantopanosten yhteisostot luonnonkatastrofien vaikutusten torjumiseksi unionissa;
- g) tilapäinen tuotannonsuunnittelu tuotantosyklin erityisluonteen mukaisesti.

Kun komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, se voi päättää asettaa asetuksen (EU) 2021/2116 16 artiklassa tarkoitettua maatalousalan varauksesta maksettavan unionin tuen asianomaisten jäsenvaltioiden saataville. Tällaisen taloudellisen tuen on tarjottava tarvittavat varat, jotta asianomaiset toimijat voivat panna *viipymättä* kyseiset sopimukset ja päätökset täytäntöön.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joilla täsmennetään tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisala, ja, jollei 3 kohdasta muuta johdu, poikkeuksen soveltamisaika, sekä tapauksen mukaan asianomaiselle jäsenvaltiolle tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti maatalousalan varannosta myönnettävän tuen määrän.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 229 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.”;

12) korvataan 222 a artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Komissio voi päättää, mille 1 artiklan 2 kohdassa luetelluista maatalouden aloista perustetaan unionin markkinoiden seurantakeskuksia. Komissio voi erottaa toisistaan luonnonmukaisen ja muun kuin luonnonmukaisen tuotannon kyseisissä seurantakeskuksissa.”;

I

13) lisätään liitteeseen VII osa seuraavasti:

"I a OSA

Lihan ja lihavalmisteiden nimitykset

1. *Tässä osassa 'lihalla' tarkoitetaan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia eläinten syötäviä osia.*
2. *Tässä osassa 'lihavalmisteilla' tarkoitetaan lihasta saatuja tuotteita ottaen huomioon, että niihin voidaan lisätä niiden valmistuksen kannalta tarpeellisia aineita sillä edellytyksellä, ettei kyseisiä aineita käytetä lihan minkään ainesosan osittaiseen tai täydelliseen korvaamiseen. Tämä ei rajoita ilmaisun "liha" käyttämistä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteistä markkinajärjestelyä koskevan unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta.*
3. *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I lueteltujen tuotteiden sekä kyseiseen liitteeseen kuulumattomien elintarvikkeiden osalta, lukuun ottamatta kalastus- ja vesiviljelyalan yhteistä markkinajärjestelyä koskevan unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvia tuotteita ja muita tämän asetuksen 78 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla annetussa delegoidussa säädöksessä lueteltuja tuotteita, ilmaisu "liha" ja seuraavat ilmaisut varataan lihavalmisteille ja tuotteille, joilla on nimi, jossa seuraavia ilmaisuja käytetään jonkin sanan tai joidenkin sanojen yhteydessä osoittamaan eläinlajia, josta maataloustuote on peräisin, kaikissa kaupan pitämisen vaiheissa:*

- a) naudanliha;*
- b) vasikanliha;*
- c) sianliha;*
- d) siipikarjanliha;*
- e) kananliha;*
- f) kalkkunanliha;*
- g) ankanliha;*
- h) hanhenliha;*
- i) karitsanliha;*
- j) lampaanliha;*
- k) lammaseläinten liha;*
- l) vuohenliha;*

- m) koipi;*
- n) sisäfilee;*
- o) fileeselkä;*
- p) kuve;*
- q) selkä;*
- r) kylkiluut;*
- s) lapa;*
- t) potka;*
- u) kyljys;*
- v) siipi;*
- w) rintapala;*
- x) reisi;*
- y) rinta ("brisket");*

z) ”ribeye”;

a a) T-luu;

a b) paahtopaisti;

a c) pekoni;

a d) pihvi;

a e) maksa.

4. *Erityisesti ilmaisia ”liha” ja tämän osan 3 kohdassa lueteltuja ilmaisia ei saa käyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/2283* tarkoitetuista elintarvikkeista, jotka koostuvat, ovat peräisin tai on valmistettu eläinten, kasvien, mikro-organismien, sienten tai levien solu- tai kudosten viljelystä.*
5. *Ilmaisia ”liha” ja 3 kohdassa lueteltuja ilmaisia voidaan käyttää yhdessä kuvaamaan lihavalmistusta. Niitä voidaan käyttää myös jonkin sanan tai sanojen yhteydessä, kun tarkoitetaan yhdistettyjä tuotteita, joissa mikään osa ei korvaa tai joissa mitään osaa ei ole tarkoitettu korvaamaan mitään lihan ainesosaa ja joissa liha on olennainen osa määräänsä tai tuotetta kuvaavan vaikutuksensa puolesta.*

■ _____

* *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2283, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, uusielintarvikkeista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta (EUVL L 327, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2283/oj>).’;*

14) muutetaan liite X seuraavasti:

a) korvataan I kohdan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

- ”1. Toimitussopimus on tehtävä kirjallisesti ja määritellystä juurikasmäärästä ennen sen toimitusta.
2. Toimitussopimus voi olla monivuotinen. Kun kyseessä on vähintään yli **12** kuukautta voimassa oleva sopimus, siihen on sisällyttävä tarkistuslauseke, johon ■ viljelijä, ***mukaan lukien viljelijäyhdistys, taikka*** tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä voi vedota.”;

- b) lisätään II kohdan 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Hinta on laskettava yhdistämällä sopimuksessa mainittuja eri tekijöitä, joihin kuuluvat objektiiviset indikaattorit, indeksit tai lopullisen hinnan laskentamenetelmät, jotka ovat helposti saatavilla ja ymmärrettäviä ja jotka heijastelevat markkinaolojen muutoksia ja *viljelijöiden palkkioihin vaikuttavia* tuotantokustannusten *merkityksellisten osatekijöiden muutoksia*, toimitetut määrät ja toimitettujen sokerijuurikkaiden laatu tai koostumus. Tätä varten jäsenvaltiot voivat määrittää indikaattoreita sellaisten objektiivisten kriteerien mukaisesti, jotka perustuvat tuotantoa ja elintarvikeketjua koskeviin tutkimuksiin, *tai ottaen huomioon objektiiviset tiedot, jotka on saatu toimialakohtaisten organisaatioiden tai EU:n elintarvikeketjun seurantakeskuksen kaltaisista lähteistä, tai mitkä tahansa saatavilla olevat asiaankuuluvat objektiiviset tiedot. Kyseiset indikaattorit voidaan julkaista verkossa sopimuksissa käytettäväksi.* Sopimuspuolet voivat vapaasti viitata kyseisiin indikaattoreihin tai muihin indikaattoreihin.”;

- c) lisätään III kohtaan kohta seuraavasti:

”Toimitussopimukseen on sisällyttävä ylivoimaisen esteen sattuessa sovellettavat säännöt.”;

- d) lisätään kohta seuraavasti:

”IX a KOHTA

Jäsenvaltiot voivat vaatia sokeriyritystä rekisteröimään kirjalliset toimitussopimukset ennen sokerijuurikkaan toimittamista.”.

2 artikla

Asetuksen (EU) 2021/2115 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/2115 seuraavasti:

1) muutetaan 52 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 3 kohta seuraavasti:

”i) korvataan e alakohta seuraavasti:

”e) tuottajaorganisaatioiden markkina on alle 20 prosenttia hedelmien ja vihannesten tuotannosta jäsenvaltiossa; kyseinen markkinaosuus lasketaan toimintaohjelman jokaisen soveltamisvuoden osalta sen hedelmä- ja vihannestuotannon arvona, joka saatiin asianomaisessa jäsenvaltiossa ja jota asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hyväksytyt tuottajaorganisaatiot pitivät kaupan jaksolla, joka vastaa 45 artiklan c alakohdan nojalla hyväksytyissä delegoiduissa säädöksissä vahvistettua viitejaksoa (kaupan pidetyn tuotannon arvo), jaettuna kyseisessä jäsenvaltiossa saman jakson aikana saadun hedelmä- ja vihannestuotannon kokonaisarvolla;”

ii) ■ lisätään alakohta seuraavasti:

”i) tuottajaorganisaatio tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymä toteuttaa toimintaohjelmaa jäsenvaltiossa, jossa hedelmä- ja vihannesalan tuottajien organisoitumisaste on ollut alle 10 prosenttia toimintaohjelman täytäntöönpanoa edeltävinä kolmena peräkkäisenä vuotena; organisoitumisaste lasketaan sen hedelmä- ja vihannestuotannon arvona, joka kyseisessä jäsenvaltiossa saatiin ja jota asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hyväksytyt tuottajaorganisaatiot tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymät pitivät kaupan *toimintaohjelman täytäntöönpanoa edeltävinä kolmena peräkkäisenä vuotena*, jaettuna kyseisessä jäsenvaltiossa *saman jakson aikana* saadun hedelmä- ja vihannestuotannon kokonaisarvolla.”;

b) lisätään kohta seuraavasti:

”5 a. Tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä 50 prosentin rajaa korotetaan **70** prosenttiin 46 artiklan a, b tai c alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyvien menojen osalta, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) menot liittyvät 47 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin, joita tekevät nuoret viljelijät tai uudet viljelijät, jotka liittyvät ensimmäistä kertaa asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hyväksytyyn tuottajaorganisaatioon;

b) edellä a alakohdassa tarkoitetut investoinnit tehdään tällaisten nuorten tai uusien viljelijöiden tiloissa osana heidän ensimmäistä toimintaohjelmaansa ***tai kolmen vuoden aikana siitä päivästä, jona kyseiset nuoret tai uudet viljelijät liittyivät tuottajaorganisaatioon.***”;

c) lisätään kohta seuraavasti:

”7. Edellä 1 kohdassa säädettyä 50 prosentin rajaa korotetaan 70 prosenttiin tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien toteuttamien toimintaohjelmien todellisista menoista sellaisen vuoden osalta, jona niihin ovat vaikuttaneet jäsenvaltioiden yksilöimät epäsuotuisat sääolot, luonnonkatastrofit, kasvitaudit tai tuholaisvahingot, ***edellyttäen, että korotus myönnetään ainoastaan, kun menetykset ylittävät kynnysarvon, joka on vähintään 30 prosenttia tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän edellisen kolmivuotiskauden tai edelliseltä viisivuotiskaudelta kolmen vuoden, jolloin ei oteta lukuun parasta ja huonointa vuotta, keskimääräisestä vuosituotannosta tai -tulosta.***”;

2) *lisätään 62 artiklaan kohta seuraavasti:*

”4. Edellä 2 kohdassa säädettyä 50 prosentin rajaa korotetaan 70 prosenttiin tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien toteuttamien toimintaohjelmien todellisista menoista sellaisen vuoden osalta, jona niihin ovat vaikuttaneet jäsenvaltioiden yksilöimät epäsuotuisat sääolot, luonnonkatastrofit, kasvitaudit tai tuholaisvahingot, edellyttäen, että korotus myönnetään ainoastaan, kun menetykset ylittävät kynnsarvon, joka on vähintään 30 prosenttia tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän edellisen kolmivuotiskauden tai edelliseltä viisivuotiskaudelta kolmen vuoden, jolloin ei oteta lukuun parasta ja huonointa vuotta, keskimääräisestä vuosituotannosta tai -tulosta.”;

3) *lisätään 65 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:*

”e) 70 prosenttia tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien toteuttamien toimintaohjelmien todellisista menoista sellaisen vuoden osalta, jona niihin ovat vaikuttaneet jäsenvaltioiden yksilöimät epäsuotuisat sääolot, luonnonkatastrofit, kasvitaudit tai tuholaisvahingot, edellyttäen, että korotus myönnetään ainoastaan, kun menetykset ylittävät kynnsarvon, joka on vähintään 30 prosenttia tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymän edellisen kolmivuotiskauden tai edelliseltä viisivuotiskaudelta kolmen vuoden, jolloin ei oteta lukuun parasta ja huonointa vuotta, keskimääräisestä vuosituotannosta tai -tulosta.”;

4) lisätään 68 artiklaan kohta seuraavasti:

”2 a. Edellä olevaa 52 artiklan 3 kohdan a–d, f, g ja h alakohtaa sekä 52 artiklan 5 a *ja* 7 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin.”;

5) korvataan 88 artiklan 7 kohta seuraavasti:

”7. Jäsenvaltiot voivat 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen tarkistaa tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitettuja päätöksiään osana 119 artiklan mukaisesti tehtyä YMP:n strategiasuunnitelmansa muutospyyntöä ja voivat päättää käyttää enintään kuusi prosenttia liitteessä V esitetyistä suorien tukien määrärahoistaan, kun tapauksen mukaan on ensin vähennetty liitteessä VIII vahvistetut puuvillan määrärahat, III osaston III luvun 7 jaksossa tarkoitettuihin muiden alojen interventiotyyppeihin.

Määrä, joka vastaa tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua jäsenvaltioiden suorien tukien määrärahojen prosenttiosuutta ja joka käytetään muiden alojen interventiotyyppeihin jonain tiettyinä varainhoitovuonna, katsotaan jäsenvaltioiden varainhoitovuosikohtaisiksi määrärahoiksi muiden alojen interventiotyypeille.”.

3 artikla

Asetuksen (EU) 2021/2116 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EU) 2021/2116 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohta seuraavasti:

”b) asetuksen (EU) N:o 1308/2013 219, 220, 221 ja 222 artiklan mukaiset poikkeukselliset toimenpiteet.”.

4 artikla

Siirtymätoimenpiteet

Tuotteita, jotka eivät ole asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä VII olevassa I a osassa lueteltujen nimitysten mukaisia ja jotka on tuotettu unionissa tai tuotu unioniin ennen siinä vahvistettujen nimityksiä koskevien sääntöjen soveltamispäivää, voidaan edelleen saattaa markkinoille varastojen loppumiseen asti tai ... päivään ...kuuta ... saakka [kuusi vuotta tämän muutosasetuksen voimaantulopäivästä] sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

5 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sen 1 artiklan 3 ja 4 alakohtaa, 7 alakohdan d alakohtaa sekä 9 ja 14 alakohtaa sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [kaksi vuotta *tämän muutosasetuksen voimaantulopäivästä*].

Sen 1 artiklan 13 alakohtaa sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [kolme vuotta tämän muutosasetuksen voimaantulopäivästä].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja
